

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DIŞİŞLERİ KOMİSYONU
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR ALT KOMİSYONU
TOPLANTI TUTANAKLARI

—●—
3 Mart 2021 Çarşamba
—●—

KONU

Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği Dış İlişkiler Genel Müdürü Sayın Burcu Eyisoy Dalkıran ve Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürü Ahmet Emre Bilgili'nin, Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışında yaşayan çocuk ve gençlerimiz için Türkçeyi yaygınlaştırmak amacıyla yürüttüğü çalışmalar; yurt dışında eğitim yaşındaki ve eğitimin ulaştığı çocuk sayısıyla Avrupa'daki eğitim ataşelerimizin bu alanda karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

3 Mart 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Zafer SIRAKAYA (İstanbul)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu uhdesinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu toplantımıza hoş geldiniz. (*)

Hiçbir siyasi saik gözetmeden yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yanında olmayı ve onlara yönelik her türlü baskı, şiddet ve tehdidin önüne geçerek vatandaşlarımızın ana vatanlarıyla olan bağlarının kopmaması ve daha da güçlenmesi için çalışarak tarihî bir misyonu yerine getiren tüm Komisyon üyelerimize ve Komisyon çalışmalarımıza katkı sunan kurum ve kuruluşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum.

İlk emrin “Oku!” olduğu bilincini unutmadan geleceği kurgulayarak tarihsel temellerimizi tekrar ayağa kaldırmak için yapmamız, tavsiye etmemiz gereken en büyük sır bu “Oku!”dur. Okurken medeniyet dilimizi aramalı, o kokuyu bulmalıyız. Şimdi, o kokuyu başka kokularla karıştırmamak için çalışan kurumlarımızdan Milli Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Sayın Burcu Eyisoy Dalkıran ve Daire Başkanları Mehmet Ali Akdağ ve Ömer Can Cömert Beyefendi ve Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürü Ahmet Emre Bilgili ve Daire Başkanı Tuba Korkmaz Hanımefendi aramızda bulunuyorlar.

Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışında yaşayan çocuk ve gençlerimiz için Türkçeyi yaygınlaştırmak amacıyla yürüttüğü çalışmalar, yurt dışında eğitim yaşındaki ve eğitimin ulaştığı çocuk sayısı ile Avrupa’daki eğitim ataşelerimizin bu alanda karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri hakkında Komisyonumuza bir bilgilendirme sunumu yapacaklardır.

Tüm misafirlerimize yapmış oldukları bu özverili çalışmalardan ötürü ve yapacakları sunumlardan ve Komisyonumuz adına bu anlamda bilgilendirecek olmalarından dolayı kendilerine bir kez daha teşekkür ediyor, sözü Sayın Burcu Eyisoy Dalkıran Hanımefendiye tevdi etmek istiyorum.

Buyurun efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Kıymetli Komisyon üyelerimiz, basın mensupları ve Komisyon uzmanları; hepinizi Bakanlığımız adına saygıyla selamlıyoruz.

Bugün yüce Meclisimizin çatısı altında sizlere yapmış olduğumuz çalışmaları arz edecek olmaktan büyük onur duyduğumu da ifade etmek isterim. Tekrar çok teşekkür ediyorum davetiniz için.

Ben, ilk bölümde bizim Genel Müdürlüğümüzün yapmış olduğu çalışmaları arz edeceğim. Daha sonra Sayın Genel Müdürüm Ahmet Emre Bilgili de özellikle yurt dışındaki okullarımız, öğretmenlerimiz ve okutmanlarımızla ilgili olan bölümleri sizlere aktaracak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Çok özür dilerim Burcu Hanım.

Eğer basın mensubu arkadaşlar gerekli çalışmalarını tamamladıysalar kendilerini dışarıya davet edeceğim. Sağ olun.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim, şu anda bizim Genel Müdürlüğümüzün yapmış olduğu çalışmalarla ilgili sunumumuzun sıralamasını ekranda görüyorsunuz. Daha sonra da biraz önce arz ettiğim gibi Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürümüz de özellikle öğretmenlerimiz, okutmanlarımız ve yurt dışındaki okullarımızla ilgilisi sizlere bilgi vereceker.

Ben, öncelikle genel istatistiki bilgiler vermek istiyorum sizlere uygun görürseniz. Bakanlığımızın, şu anda 61 ülkede 89 temsilciliği bulunmaktadır. Fiilen hizmet veren temsilcilik sayımız 69 olup geriye 20 temsilcilik için kurulum çalışmalarımız devam etmektedir. Özellikle Afrika bölgesinde şu anda kurulum çalışmalarına ağırlık vermiş durumdayız. 2018 yılından günümüze baktığımızda son iki-iki buçuk yıldır 34 ülkede 56 olan temsilcilik sayımız 61 ülkede 89'a yükselmiştir, yaklaşık 2 kat bir artış olmuştur. Eğitim müşavir ve eğitim ataşesi sayımız da 36'dan 63'e yükselmiştir.

Yurt dışına gönderilen kültür kitapları ve eğitim materyali sayımıza da değinmek istiyorum, bunlar bize vekillerimizden en çok gelen sorulardan biri oluyor. Biz özellikle 2019-2020 eğitim öğretim yılında 49 ülkede bulunan temsilciliklerimize toplam 341.968 adet kitap ve eğitim materyali; bunlar Türkçe ve Türk kültürü ders kitapları, kültür kitapları ve eğitim materyali olmaktadır. Onları buradaki öğrencilerimize eğitim müşavirlerimiz ve ataşelerimiz aracılığıyla ulaştırmış durumdayız.

Biz 2017 yılında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve sahanın ihtiyaçlarını belirlemek adına bir akademik çalışma başlatmıştık Genel Müdürlük olarak ve bunun araştırma sonucunda da 2018 yılında Türkçe ve Türk Kültürü dersi öğretim programını yeniledik ve Talim ve Terbiye Kurulunun 15 Mayıs 2018 tarihli kararıyla kabul edildi. Almanca, Fransızca ve İngilizceye çevrilerek de güncel program bütün ilgili yurt dışındaki muhataplarımıza iletildi ve şu anda güncel olarak bu programı kullanıyoruz. Daha sonra bu programa uygun olarak öğretmenlerimizin bu programa uyum çalışmalarının yanında yeni öğretim materyalleri geliştirme çalışması da yaptık. Bu amaçla 8 seviyede ders kitabı hazırladık. Avrupa dilleri ortak çerçeve metnini esas alarak da hiç şu ana kadar Türkçe bilmeyen öğrencilerimiz olabileceği düşüncesiyle A1 ve A2 dil setleri hazırladık ve yine öğretmenlerimiz için de bir rehber kitap hazırladık bu dersleri nasıl anlatacaklarına dair ve bununla ilgili eğitimler verdik.

Tabii, özellikle Covid-19 süreci öncesinde aslında biz bunları planlamıştık ama bu süreçte bizim çok daha fazla ihtiyacımız olduğu ortaya çıktı. Bu kitaplara özellikle dijital ortamlardan da ulaşılabilmesi için ve öğretmenlerimizin çocuklarımıza etkinlikte dijital olarak da ulaştırabilmesi için bildiğiniz gibi Bakanlığımızın kullanmış olduğu Eğitim Bilişim Ağı dediğimiz kısa adı EBA olan bir eğitim platformumuz var. Bunlara 256 adet bu Türkçe ve Türk Kültürü kitaplarımızın içindeki etkinliklerden oluşan dijital etkileşimli etkinlikler hazırladık ve bunları da EBA'ya yükledik. Bu EBA'ya yüklenmiş olan bu dijital etkinliklere yurt dışında Türkçe ve Türk kültürü dersi alan öğrencilerimizin tamamı tarafından ulaşılabilir.

Size bir örnek göstermek istiyorum.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – 8 seviyede, 8 temada oluşturulan 256 etkinlikten bir tanesini size örnek olarak size göstermek istedik. Bu da ilk seviyemizden daha henüz okuma çağına yeni başlamış öğrencilerimiz için renkleri tanıtan renklerin seslendirmesinde olan bir boyama etkinliğimiz yine aynı şekilde. Bu kitaplarımıza özellikle çocukların hem Türk kültürünü hem de buldukları ülkenin kültürü ile bizim kültürümüzü karşılaştırabileceği türde bazı içerikler yerleştirdik ki bundan sonraki süreçte de doğru bir entegrasyona destek çalışması olsun diye.

Evet, dijital içerik geliştirme çalışmalarımızdan biri de çok yeni olarak Sayın Bakanımız tarafından da paylaşıldı. Bir dijital oyun tasarladık. Bu dijital oyunun amacı içinde Türkçe ve Türk kültürü öğelerini taşıması, ülkemizdeki 8 bölgeden daha doğrusu 8 seviyeye uygun olarak bölgelerden, özellikle tarihi, kültürel yerlerden örneklerin yer aldığı ve Türkçelerini geliştirmeye müsait, Türk kültüründe öğretici bir oyun çalışması. Size bunu da kısa bir örnek videoyla göstermek istiyorum.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Şu anda oyunumuza hem EBA’dan ulaşılabilir hem de sosyal medya platformlarından, “Play Store”dan, “App Store”dan ücretsiz olarak çocuklarımızın kullanımına açılmış durumda. Biz özellikle Evliya Çelebi’den esinlenerek adını da “Seyyah” koyduk. Çocuklarımız tarafından şu anda çok beğeniliyor. Umarım daha da fazla kullanıcıya ulaşmış olur. Bir diğer ihtiyaç da, bu ilk yapmış olduğumuz akademik çalışmalarda ortaya çıkan ihtiyaç da hikâye kitaplarının, bizim hazırlamış olduğumuz programa uygun, seviyelendirilmiş hikâye kitaplarının olmasıydı. Biz dolayısıyla bu 8 seviyeye uygun yeni hikâye kitapları yazdık. Şu an bunlar tamamlandı. Bunlar da EBA’ya yüklenecek. Kitaplarımızın her biri hem basılı hem de sesli kitap olarak öğretmenlerimiz vasıtasıyla çocuklarımızın kullanımına sunulmuş olacak. Bunların da her biri, yine, orijinal akademisyenlerimiz tarafından yazılmış kitaplarımıza uygun içeriklerdir.

Bu sene de bazı planlamalar var. Kısaca onlardan da bahsetmek isterim. Özellikle dijital olarak bir müzik kitabı hazırlamak istiyoruz. Türk müziğinin geleneksel çalgıları, önemli icracıları, bestecileri ve beste formları ile çeşitli notalarının çocuklarımız tarafından çalınmasına uygun bir hâle getirilmiş bir dijital kitap çalışması olacak. Bu kitap çalışmalarının hepsinde tabii ki çok ciddi bir akademik destek de alıyoruz. Edebiyat seçkileri çalışmamız var. Onun da şu anda çalışmalarına başladık. Özellikle bizim edebiyatımızda öne çıkan türlerden örneklerin, seçkilerin yer alacağı bir çalışma olacak. Yine 1’inci sınıftan 12’nci sınıfa kadar Türkçe-edebiyat öğretim materyalleri hazırlıklarını yapıyoruz. Bunu özellikle Balkan ülkelerindeki soydaşlarımızın ihtiyaç duyduğu materyaller olarak tasarlıyoruz çünkü güncel gelişmeler oluyor, çocukların yeni ihtiyaçları ortaya çıkıyor. Bunların hepsi dijital olarak EBA’ya yüklenmiş olacak ve çocuklarımızın kullanımına hazırlanacak.

Yine “Türkçe okuyorum, yazıyorum.” öğretim materyalleriyle de çocukların çok daha kısa sürede alfabemizi öğrenmesi ve hızlı bir şekilde yazmaya da başlaması için hazırlanmış dijital etkinlikler olacak. Yine bir etki araştırmasıyla da bütün bu hazırladığımız çalışmaların sonuçlarını ölçeceğiz ve yeni çalışmalar için de bir veri elde etmiş olacağız.

Yine, biraz önce bahsettiğim gibi Balkan ülkelerindeki soydaşlarımıza yönelik de bir araştırma yaptık. Bu arada, özellikle matematik dersleri konusunda yeni ihtiyaçları olduğunu gördük. Onlara da destek materyaller hazırlıklarına başladık.

Bu sene özellikle yine bizim yapmış olduğumuz çalışmalarda öne çıkan husus, Türkçe derslerinin seçimi konusunda kamuoyunda bir farkındalık yaratılması ihtiyacıydı ve özellikle biz burada yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan öne çıkan, orada kariyer sahibi olmuş rol model kişilerle iletişime geçtik ve onların gönüllü destekleriyle 4 dilde; Almanca, İngilizce, Fransızca ve Flemenkçe olarak, alt yazılı olarak bir kısa film, bir sosyal medya filmi ve bir belgesel film hazırladık. Bunları da şu anda TRT Belgesel, TRT’nin yurt dışında yayın yapan kanalları ve isteyen herkesin kullanımına özellikle sunuyoruz. Siz de bilmiyorum daha önce gördünüz mü, bunu da kısaca göstermek isterim.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Bu filmi de Dortmund’daki Türk Eğitim Merkezinde çektik. Tamamı kendi öğrencilerimizdir, kendi faaliyetlerimizin gösterildiği bazı görüntülere şahit oldunuz. Bu filmin

de gerçekten Covid sürecinin en ağır olduğu süreçte tamamını Almanya’da çektik ve tamamen gönüllü olarak bu rol model isimler kendileri burada yer aldılar. Onlara da şimdi sizin huzurunuzda bir kez daha teşekkür etmek isterim.

Yine bu farkındalık artırıcı çalışmalarda özellikle uluslararası yarışmalara ağırlık verdik 2019 yılı itibarıyla ve bunların büyük bir kısmını da on-line platformlar üzerinden yaptık. On-line bilgi yarışmaları, kısa film, slogan yarışmaları, 15 Temmuz şehitleri anma etkinliği yapmıştık 2019 yılında. Bu yıl da Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı Türküsü Seslendirme Yarışması yaptık. Özellikle pandemide herkesin kapandığı bir dönemde çocuklarımızın o güzel sesleri hepimize ilaç gibi geldi. Sonra arkasından 23 Nisan Şarkı Yarışması yaptık ve burada özellikle bir öğrencimiz kendi bestesi ve güftesiyle yarışmada 2’nci oldu. Onu da size kısaca göstermek isterim.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Teşekkür ederiz efendim dinlediğiniz için.

Bu yarışmalarımızda ödül alan öğrencilerimize de büyükelçiliklerimizde yapabildiğimiz yani o kapalı ortamlarda yapabildiğimiz kadar küçük ödül törenleri yaparak onlara küçük hediyeler de ulaştırmış olduk efendim.

Evet, geçen sene itibarıyla eğitim diplomasisi seminerlerine başladık. İleride sizlerin de -kabul ederseniz- seminer vermenizi çok arzu ederiz. Özellikle Sayın Dışişleri Bakanımızın, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkan Yardımcımızın, bakan yardımcılarımızın Türkiye bursları konusunda sunumları oldu ve bunları devam ettiriyoruz. Amacımız, bizim yurt dışında özellikle çalışmalarımızı koordine ettiğimiz eğitim müşavir ve ataşelerimizin hem Türkiye’deki dış politika konularında bilgilendirilmesi hem de karşılıklı olarak görüş alışverişinin artırılması amacıyla yapmış olduğumuz çalışmalar. Tamamını çevrim içi ortamda yapıyoruz şu anda mecburen ama inşallah ileride bunların daha büyüklerini de uluslararası çapta organize etmek istiyoruz.

Bu sene özellikle, bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanımız tarafından da “Yunus Emre Türkçe Yılı” olarak ilan edildi. Biz özellikle Türkçe konuşmanın yurt dışında en çok zorlanılan alanlardan biri olduğunu biliyoruz çocuklarımız ve gençlerimiz açısından. “Burada Türkçe Konuşuyor!” diye bir konuşma kulübü projesi başlattık. Bunu da çevrim içi yapıyoruz çünkü yüz yüze ortamlar hâlâ yurt dışında çok mümkün değil. Çevrim içi ortamda konuşma kulüpleri oluşturduk çocuklar, gençler ve yetişkinler için. Bunun için de yurt dışındaki öğretmenlerimizden, okutmanlarımızdan ve uzmanlarımızdan bir eğitici eğitimi yaptık öncelikle ve şu anda gençlerimiz, çocuklarımız tamamen gönüllü olarak çevrim içi ortamlarda bu çalışmalara katılıyorlar.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sınıflardaki etkinliklerden de size göstermek isteriz efendim.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Öğrencilerimiz Makedonya’dan derse katılıyor ve bu projeleri bütün dünyadaki temsilciliklerimizde yapıyoruz şu anda.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Çocuklarımızın Türkçeyi etkili bir şekilde kullanmaları ve tabii ki diksiyonlarının daha iyi olmasıyla ilgili çalışmalar bunlar.

Bir de çok küçük bir sınıf içi bir okul öncesi eğitiminden bir şey.

(Video gösterimi yapıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Yine, bunlar da çalışmalarımızdan örnekler. Yetişkinler için de dediğim gibi...

Bu sene, biz özellikle hem tabii ki Türkiye’de de küresel salgın sonrasında çocuklarımızla evin içinde çok fazla bir arada olduk. Bazı anne babalar için bu hakikaten kolay değildi, benim de anne olarak çok zorlandığım zamanlar oldu. Yurt dışındaki vatandaşlarımızdan da “Çocuklarımızla, özellikle hafta sonlarında bir arada çok yoğun zaman geçirdiğimizde ne tür etkinlikler yapacağımızı bilmiyoruz, yani bu konuda nasıl yardımcı olabilirsiniz?” diye bir soru gelmişti. Biz de bu projeyi onun üzerine, Profesör Doktor Tolga Erdoğan’la -şimdi Milano’ya Atase olarak gidecek, özellikle onunla- Trabzon Üniversitesinden bir hocamızla geliştirdik, “Yuvamızda Sevgi Var, Neşe Var.” Bu da şu anda bütün dünyadaki temsilciliklerimizde çevrim içi uygulanıyor. Hafta sonları aileleri bir araya getiriyoruz, anne, baba, çocuklar veya ebeveynler -kimler çocukların yanındaysa- hep birlikte oyun oynuyoruz, drama etkinlikleri, hem Türkçelerini geliştiriyoruz hem de ailelerin bir arada, o kendi iletişim becerilerini geliştirmelerine yönelik önemli bir faaliyet olduğunu düşünüyoruz. Gerçekten çok ciddi bir ilgi var. Biz 300 kişiyle katılımı sınırlandırmıştık ama bazı öğretmenlerimiz bir ekrana 100 kişi sığdırmayı başardılar, bazı sınıflar da ortak girmişler. Çok güzel bir çalışma oluyor, inşallah başarılı sonuçlarını da ölçmüş olacağız.

Bizim bir diğer projemiz de özellikle yurt dışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın eğitimle ilgili meraklarını ve kariyer hedeflerini yükseltmeleri için onlara nasıl bir örnek sunabiliriz diye bir çalışmamız olacaktı. Bunu akademik bir çalışmaya dönüştürmek istedik. Bunu özellikle kamu spotunda yer verdiğimiz rol modellerin bir akademik çalışması olarak, alt yapısı olarak da düşünebiliriz. “Eğitimle başladım, eğitimle başaracağım: Başarı öyküleri” çalışması olacak. Yurt dışına zamanında göçmüş Türk vatandaş ve çocuklarının özellikle hem eğitim hayatlarında yaşamış oldukları sorunlara nasıl çözüm ürettiklerini araştıracağız hem de bundan sonraki nesle daha iyi eğitim almaları için nasıl rehberlik edebilirler, onu ortaya koymuş olacağız. Şu anda bu çalışmayı da yürütüyoruz. İnşallah, önümüzdeki yaz aylarında elimizde olmuş olacak. Ve çok sayıda teşkilatlarımız tarafından bizim şu anda zikretmediğimiz çok sayıda projemiz var. Cumhurbaşkanlığımızın Proje Takip Sistemi var, bunların hepsinin de orada yer almasını... Sonuçları itibarıyla nelere ulaştık, ne tür çalışmalar yapıyoruz, onları da Proje Takip Sistemi içinde izleme ve değerlendirmesi yapılması üzere sunuyoruz.

Özellikle, yurt dışındaki çocuklarımızın, yine, üniversiteye geçiş süreçlerinde ve iyi liselerde okumak için bazı tereddütleri olduğunu, özellikle velilerin tereddütleri olduğunu görmüştük bu yapmış olduğumuz çalışmalar esnasında ve bu amaçla çocuklarımızın, örneğin Almanya’da güzel, iyi liselere devam edebilmeleri için onlara takviye ders projesi başlattık. Önce 80 çocukla başlamıştık, 2017-2018 eğitim öğretim yılında; şu anda 8 eyalette, 16 şehirde 1.098 öğrenciyle yapıyoruz. Bunların bir kısmını okulların kapandığı, yüz yüze eğitime ara verildiği dönemlerde dijital ortamlarda yaptık. Gerçekten, sonuçlarını da bilimsel olarak ölçüyoruz. Bizim eğitim müşavir ve ataşelerimizin büyük bir kısmı aynı zamanda akademisyen, dil bilimci profesörler; onlar aynı zamanda eğitim açısından bunun faydalarını da ölçüyorlar ve bilimsel olarak ortaya koyuyoruz.

Özellikle velilerimizin, çocuklarının hem kariyer gelişimleri hem de psikolojik olarak gelişimlerini, motor becerilerini, dil gelişimlerini takip edebilmeleri için onlara hem rehberlik bültenleri hazırlıyoruz hem de etkinlik bültenleri hazırlıyoruz ve bunları da sosyal medya hesaplarımızdan, internet sitelerimizden ücretsiz olarak haftalık veya aylık olarak hazırlayarak velilerimizin kullanımına sunuyoruz. Tabii, bundan belki iki sene önce burada sunum yapmış olsaydım size bol bol yüz yüze yapılmış olan toplantıları gösterecektim ama şu anda biz bu toplantıların hepsini vatandaşlarımızın da sağlığı açısından çevrim içi ortamlarda devam ettiriyoruz.

Özellikle Eğitim Bilişim Ağı, bildiğiniz gibi, şu anda dünyada en fazla tıklanan eğitim platformu, dünyada 1'inci sıradayız ve biz bunu, EBA'yı, yurt dışına açmak için de bir çalışma başlattık, en başta bahsettiğim gibi. Bunları isteyen öğrencilerimiz gönüllü olarak kullanıma başlayabiliyorlar, öğretmenlerinden istedikleri zaman bir şifre alarak, girerek EBA'da Türkiye'de öğrenciler hangi içeriklere ulaşıyorlarsa onlar da istedikleri zaman Türkçe ve Türk kültürü derslerinin bütün materyallerine, dijital içeriklerine ulaşabiliyorlar.

Bizim bugün, burada bulunmamızın bir amacı da tabii ki sahada ne tür sorunlarla karşılaşıyoruz, bunlar için ne tür çözümler üretiyoruz, bunları ortaya koymak. Tabii, bizim özellikle yurt dışında, yurt dışındaki gündemlerden de zaman zaman etkilendiğimizi söylemek mümkün. Bunu, dış politikayı izleyen, bu konuda çalışan bütün kişiler bilecektir. Özellikle, bizim amacımız, tabii ki yurt dışındaki soydaşlarımızın çocuklarının kimliklerini kaybetmeden, küreselleşen bir dünyada hem Türkçeyi hem de yaşadıkları ülkenin dilini bilen, donanımlı bireyler olmaları ve ülkemizle bağlarının güçlendirilmesi ve bu amaçla da Türkçe ve Türk kültürü derslerinin de devamının sağlanması. Bu dersler Almanya, Fransa, İngiltere, Belçika ve İsviçre'de bakanlığımızca görevlendirilen öğretmenlerimiz tarafından veriliyor ve ayrıca Amerika, Arnavutluk ve İtalya'da da büyükelçilik-başkonsolosluk koordinesinde gelen taleplerin karşılanması amacıyla, yine, öğretmenlerimiz bu dersleri vermeye devam ediyorlar.

Türkçe ve Türk kültürü dersleri konusunda önümüzde zaman zaman... Sizler de biliyorum, yerinde incelemeler yapmıştınız. Genellikle derslerin müfredat dışı olması, sınıf geçme yetkisinin olmaması -yani bu ne demek? Notla değerlendirmesinin olmaması- karnede yer almaması, okullarda normal ders saatinin dışında etkinlik saatleri içerisinde verilmesi, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılması, derslerin entegrasyona engel olduğu yönünde hatalı bir ön yargıya sahip olunması ve bazı yerel makamların kira talep etmesi veya derslik yeri açmaması gibi birtakım sorunlarla karşılaşıyoruz. Özellikle İslam din dersi ile Türkçe ve Türk kültürü derslerinin aynı saatlere konulması gibi bir sorun zaman zaman karşımıza çıkıyor ve tabii, ülkelerin veya Almanya gibi eyalet sistemi olan yerlerde eyaletlerin tutumlarına yönelik olarak orada görevde olan veya yetkili olan siyasi partilerin tutumlarına göre de değişen birtakım durumlarla karşılaşıyoruz. Bazı yerlerde çok ciddi bir destek görüyoruz karşı makamlar tarafından, bazı yerlerde de maalesef engellemelerle karşılaşıyoruz. Biz burada, tabii, ilk başta ne yaptığımızı son derece şeffaf bir biçimde -o yüzden size de videoları özellikle göstermek istedim- paylaşıyoruz. Öğretim programımız, kitaplarımız... Öğretmenlerimizi etkinliklerimize davet ediyoruz, onlarla sonuçlarını paylaşıyoruz veya taleplerimizi paylaşıyoruz. Özellikle şeffaf davranarak onların, bizim herhangi başka türlü bir çalışmamızın olmadığını, tabii, bütün amacımızın çocuklarımızın orada sağlıklı yetişmeleri ve sağlıklı bir entegrasyonla topluma faydalı bireyler olarak yetişmeleri için destek olmaya çalıştığımızı anlatmak istiyoruz. Tabii, özellikle Dışişleri Bakanlığı bizim burada en büyük paydaşımız, onlarla mutlaka yaptığımız her işi eş güdüm hâlinde yapıyoruz ve Bakan seviyesinde görüşmelerde ya da devletin her makam seviyesinde görüşmelerde bu sorunlar dile geliyor. Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen çok sayıda müzakere oldu, şimdi bunları da maalesef çevrimiçi olarak devam ettiriyoruz. Atış ve müşavirlerimizin mutlaka günlük olarak zaten öğretmenlerimizden, öğrencilerimizden, velilerimizden herhangi bir sorun olduğu zaman buna müdahale etme şansları oluyor, hemen karşı makamlarla irtibata geçerek bu sorunları dile getiriyorlar yapmış oldukları görüşmelerde de. Tabii ki bizim zaman zaman maddi olarak tıkanıldığımız zamanlar da olabiliyor veya imkânlarımızın el vermediği durumlar olabiliyor. Buralarda da diğer paydaşlarımızın desteğiyle önümüzdeki sorunları aşmamızı mümkün kılabiliriz. Ama tabii ki burada en temel amacımız, her zaman daha iyisini yapmak. Ama biz, hep yapıcı bir dil kullanmaya çalışıyoruz hem karşı muhataplarımıza karşı hem de soydaşlarımızla yapmış olduğumuz görüşmelerde. Sorunlara

odaklanmaktansa artık çözümlere odaklanarak, bunların daha iyi nasıl bir hâle getirilebileceğini onlara anlatarak ve onlardan da çözüm isteyerek, bunları birlikte, karar verici noktada da onların da görüşlerini alarak daha iyi bir noktaya taşımak istiyoruz.

Ben kısaca sizlere anlatmak istedim, umarım memnun kalmışsınızdır. İlave sorularınız olursa da elimden geldiğince yanıtlamaya çalışacağım.

Sözü ben Sayın Genel Müdüre uygun görürseniz devretmek istiyorum.

Buyurun Genel Müdürüm.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Teşekkür ediyoruz tabii Burcu Hanım.

Sayın Vekilimiz herhâlde bir soru yöneltmek istiyorlar ama.

Erken mi ayrılacaksınız Sayın Vekilim?

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Biraz erken ayrılacağım, kusura bakmayın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Onun için bir ara soru almamıza müsaade edin, ondan sonra sunumumuza devam edelim inşallah.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN - Nasıl uygun görürseniz efendim.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Bu çalışmalarınızdan dolayı tebrik ederim, güzel çalışmalar.

Benim sormak istediğim, bu “Seyyah” dediğiniz, kaç öğrenciye ulaştı bu yaklaşık olarak?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim, çok yeni, daha geçtiğimiz hafta sunumunu yaptık ama ilk günden 20 bin öğrenciye ulaştığımızı gördük, hakikaten önemli bir... Şu an 100 bini geçmiş, arkadaşlarımız söylüyorlar.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Şimdi, benim sorumun sebebi, Türkçeyi biz öne çıkarmaya çalışıyoruz, işte, “Türkçeyi konuşuyoruz.” diye bir etkinlik yaptınız, elinize sağlık ama “seyyah” Arapça bir kelime, biliyorsunuz. Burada bir tezatlık oluşmuyor mu? Biz, Türkçemizi iletmeye çalışırken eski, Arapçayı... Benim de Arapça ana dilim. Tabii, o yüzden yani biraz da tezatlık oluyor, bence bu konuya biraz dikkat etmek lazım; bu bir.

Bir de...

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Türkçeleşmiş Arapça.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – “Gezgin” anlamında “seyyah” ama esas, Arapçada biz ona “seyyah” deriz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim, ben haddimi aşmak istemem, dil bilimci değilim, ben siyaset bilimi mezunuyum ama dilim döndüğünce size bilgi vermek isterim. Tabii ki bizim söz varlığımızın içinde farklı dillerden de bizim dilimize kazandırılmış olan kelimeler vardır, bu da onlardan bir tanesi. Tabii ki her birinin “eski, öz Türkçe” dediğimiz ya da bir kısım dil uzmanlarının farklı türde adlandırdığı kelimeler de olabilir. Bizim burada “Seyyah” dememizin amacı, bunun Evliya Çelebi’yi özellikle çağrıştırmasıydı; bize de gelen tekliflerden, önerilerden hoşumuza giden bir kısmıydı.

Daha fazla oyunlar yapmak istiyoruz. Oyunların amacı da özellikle, çocukların, dijital ortamlarda sıkılmadan, kısa sürede bazı bilgileri hızlıca öğrenebilmeleri ve keyifli bir şekilde o dersi yapabilmeleri için birçok platformda kısa oyunlar veya konu sonu testleri vardı. Şimdi, mesela, biz, konu sonu testi çalışmalarını şu an başlattık, onlarla ilgili çalışmalar yapıyoruz ölçme, değerlendirmeyi de yapabilmek için. Daha farklı oyunlar da inşallah yapacağız.

Umarım sorunuza karşılık verebilmişimdir. Oraya da sizin öneriniz olursa memnuniyetle almak isteriz.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Tabii, bu takdir sizindir ama bence biraz tezatlık oluşuyor.

Bir de siz, Arap ülkeleriyle yani sadece Avrupa Birliğiyle mi yoksa tüm...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim, yapmış olduğumuz bütün bu bahsettiğim projeleri özellikle dünyanın her yerinde yapıyoruz.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Hayır, Millî Eğitim olarak söylüyorum da şimdi, bizim de mesela Arabistan’da yaklaşık 40 bin sadece Antakyalı, Hataylı vatandaşımız var orada.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim, o konularla ilgili Sayın Genel Müdürüm bilgi verecek.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Evet ve “Bu konuda sıkıntı yaşıyoruz. Biz, Türkçe öğrenmek istiyoruz, Türk okuluna gitmek istiyoruz ama bir yetkili, bir muhatap bulamıyoruz.” diyorlar. Ben Sayın Büyükelçiyle bunu kaç kere müzakere ettim. Bu konu için, özellikle Suudi Arabistan çünkü en çok vatandaşımız orada kalıyor Arap ülkelerinde, bunun hassasiyeti için Sayın Başkanımın...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Suudi Arabistan’da da bir müşavirimiz var, aynı zamanda bir ataşemiz var Cidde’de. Onlarla irtibata geçerek her türlü desteği alabilirler.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Olabilir, teşekkür ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ AB VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN - Okullarla ilgili Sayın Genel Müdürüm bilgi verecek. Biz, özellikle, hem Türkçe genelinde, dünya genelinde ne tür çalışmalar yapıyoruz, onu anlattık. Türkçe ve Türk kültürü dersleri -bildiğiniz gibi- Avrupa’da yapılan dersler ama biz, Türkçe dersleri olarak dünyanın birçok yerinde tabii çalışmalar yapıyoruz. Onların detaylarını da Genel Müdürüm anlatacak uygun görürseniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Çok teşekkür ediyoruz Burcu Hanım.

Sayın Genel Müdürüm, söz sizde.

Buyurun efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEKÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ – Sayın Başkanım, çok değerli üyelerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İzin verirseniz bizim Genel Müdürlüğün 3 cümleyle ne iş yaptığı hakkında kısa bir malumat arz etmek istiyorum. Bizim Genel Müdürlüğün 3 temel işi var, 1’incisi “Yükseköğretim” diye başladığı için Millî Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler arasındaki iş ve işlemler bizim Genel Müdürlük üzerinden yürüyor. 2’ncisi, malumunuz “1416” diye bir Kanun var, yurt dışına yüksek lisans ve doktora için öğrenci gönderiyoruz; bunun iş ve işlemleri bizim üzerimizden yürüyor. Şu anda 5 bin civarında lisansüstü çalışmalar yapan dünyanın farklı ülkelerinde öğrencilerimiz var. 3’üncüsü de işte, burada konuşacağımız yurt dışındaki okullarımız, öğretmenlerimiz ve okutmanlarımızın bütün iş ve işlemleri bizim üzerimizden yürüyor ama tabii ki Bakanlığın yurt dışı teşkilatı, eğitim müşavirlerimiz, eğitim ataşelerimiz ile Dışişleri Bakanlığımızla zaten birlikte çalışıyoruz.

Şimdi, gördüğünüz gibi, yurt dışında yaşayan gerçekten 6,5 milyon civarında vatandaşımız var, Dışişleri Bakanlığının rakamlarıyla söylüyorum. Bu da aslında şu andaki Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 8’ine tekabül ediyor. Demek ki Türkiye’de yaşayan nüfusun yaklaşık yüzde 8’i şu anda dünyanın değişik ülkelerinde yaşamaya devam ediyor. Bu, azımsanacak bir rakam değil gerçekten, çok önem

vermemiz gereken bir rakam. İşte, bu da gördüğünüz gibi, farklı ülkelerde yoğunlaşmış durumda. Biz, öğretmen ve okullarımızı yönetirken, öğretmenlerimizin atamasını yaparken başında, sonra onları yönetirken, geri gelişlerinin tümünü “Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu” diye bir Komisyon var -eskiden Başbakanlığa bağlıydı, şimdi Cumhurbaşkanlığına bağlı tabii ki- bunlarla birlikte sevk ve idare ediyoruz. Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kimlerden oluşuyor? Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Kültür Bakanlığına bağlı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığından oluşan bir heyetle sevk ve idare etmeye çalışıyoruz.

Hepinizin de gayet iyi bildiği gibi, burada temel amacımız, hepimizin temel amacı, ana dilin muhafazasıdır ama ana dili muhafaza ederken aslında ana vatanla bağlarını sağlamlaştırmaya, kurmaya ve kültürel kimliği muhafaza ederek gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarmak olarak, temel vazifemiz, hepimizin temel vazifesini bu olarak biliyoruz.

Şimdi, yurt dışında görevli personelimizle ilgili kısaca bilgi vermemiz gerekirse, şu anda 797 öğretmenimiz var, tabii 14 ülkede, 63 okulda ve 2’si Türkiye Türkçesi Eğitim Merkezinde öğretmenlerimiz var. Bu arada, sayın vekilimizin sorusuna da biraz cevap mahiyetinde, Suudi Arabistan’da 5 şehirde okullarımız var ama şu anda bazı sıkıntılarımız var, kapatma olayları vesaire oldu biliyorsunuz ama Cumhurbaşkanımız da en son Suudi Arabistan Kralıyla görüştüğünde bir yumuşama oldu, tekrar açmak için bir çaba içerisindeyiz; inşallah netice alırız. 847 öğretmenimiz var, bunlar kendi okullarımızda değil, dünyanın farklı ülkelerinde, o ülkenin okullarında görev yapan arkadaşlarımız yani daha çok Türkçe ve Türk kültürü öğretmenliği yapan arkadaşlarımız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Çok özür dilerim Sayın Müdürüm. Bu 797 öğretmen kendi okullarımızda...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEKÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ – Kendi okullarımızda evet.

Kendi okullarımızın ileride açılımı gelecek. İşte, her türlü okulumuz var yani Türkiye’de hangi okul varsa ilkokulundan ortaokuluna, lisesine; imam-hatip lisesinden meslek lisesine kadar her türlü okul formatı yurt dışında da var. Orada görev yapan öğretmenlerimiz oluyor. 847 öğretmenimiz de o ülkelerin kendi okullarında görev yapan arkadaşlarımız, 103 de okutmanımız var, bunlar daha çok doktorası olan, üniversitelerde öğretim görevlisi, öğretim üyesi olan arkadaşlarımız. Dünyanın farklı ülkelerinde farklı üniversitelerde okutmanlık yapıyorlar Türkçe ve Türk kültürü üzerine.

Türkçe ve Türk kültürü dersi bizim temel amacımızı ortaya koymaya çalışan ve bunu sahada uygulayan temel dersimiz anlamında. Burada daha çok Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere, İsviçre ve İtalya’da vazife yapıyorlar. Buradaki Türkçe ve Türk kültürü dersini veren öğretmenlerimiz büyük oranda Türkçe branşını taşıyan arkadaşlarımız, daha sonra sınıf öğretmenliği branşını taşıyan arkadaşlarımız, bunun yanında sosyal bilgiler, Almanca, din kültürü ve ahlak bilgisi, Fransızca, İngilizce öğretmenlerimizi de Yunus Emre Enstitüsünden birtakım belgeler yani Türkçe konusunda hem Türkçe dil hem de Türk kültürü dersi konusunda uzmanlaştıklarını belgeleyen arkadaşlarımız bunlar; bu şekilde devam ediyoruz.

Türkçe ve Türk kültürü derslerimiz elbette, demin bahsettiğim gibi okullarda devam ediyor. Okulların yanında, sivil toplum kuruluşlarında, cami derneklerinde de öğretmenlerimiz vazife yapıyor. Tabii ki, oradaki cami derneklerinin farklı işlevleri var, bunu hepimiz biliyorsunuz. Tabii, bunlar Dışişleri Bakanlığımızın, büyükelçiliğimizin, eğitim müşavirliğimizin uygun gördüğü dernekler, vakıflar ve camiler olarak ifade edebiliriz.

Şimdi, elbette sahadaysanız problem yaşayacaksınız ama bizim vazifemiz de hep birlikte problemleri çözmek yolunda, yönünde bir gayret göstermek olacaktır. Burada ben kısaca bazı başlıkları ifade etmek istiyorum: Türkçe dersinin notla değerlendirilmemesini -biraz önce Genel Müdürümüz de kısaca üzerinden geçti- okul dışı sosyal etkinlik olarak kabul edilmesini dersimizin kıymetini biraz düşüren önemli bir faktör olarak görüyoruz. Avusturya, Hollanda, Belçika'da ve Flaman bölgesi hükümetleri tarafından Türkiye'den öğretmen kabul edilmemesi bir problem olarak ortaya çıkıyor. Avrupa ülkelerinde Bakanlığımıza bağlı okul açılmasına izin verilmemesi de bir problem olarak görünüyor. Bildiğiniz ve güncel olan bir husus var, biliyorsunuz, Fransa Hükûmetiyle 2020 yılında imzalanan anlaşma gereği öğretmenlerimizden B2 dil seviyesi istenmiştir. Bununla ilgili görüşmeler devam etmektedir. Geçen gün de, biliyorsunuz, Cumhurbaşkanımızla görüşmesi oldu Fransa Cumhurbaşkanının. Ama B2 belgesi olan 7 öğretmenimizin vize işlemlerinin hâlen neticelendirilmemesini de bir problem olarak ortaya koymak istiyoruz. Dersin aynı sınıf seviyesinde açılmamasını yani 8-14 yaş grubunun aynı sınıfta yer almasını eğitim açısından bir problem olarak söyleyebiliriz. Almanca dışındaki bazı dillerin prestijli diller olarak değerlendirilmemesini de bir problem olarak görüyoruz. Türkçe ve Türk kültürü derslerinin entegrasyona engel yolundaki bir ön yargıdan bahsedebiliriz, elbette bu hatalı bir ön yargıdır, bunun da giderilmesi gerekir. Ana dilin öğrenilmesinde katkı sağlayacak sosyal ortamların azlığı, arkadaş ve dost ortamlarında Türkçe konuşulmaması da bir rasyonaliteye dayanıyor, bu da olumsuz bir durum. Bazı yerel makamlar tarafından dersler için mekân tahsis edilmemesi, derslerin okulun günlük ders saatleri dışında öğrencinin ilgisinin azaldığı bir zamanda yapılması ve yine, Türkçe ve Türk kültürü derslerinin ders saatlerinin dışında seçmeli din dersiyle aynı saate konulması da bizim için bir problem olarak görülüyor.

Elbette bu çalışmalarla problemlerin çözümüne yönelik de bir gayret içerisindeyiz. Tabii ki, bunları Dışişleri Bakanlığımız yürütüyor ama müzakerelerde, yapılan müzakerelerde eğitim ataşelerimiz, eğitim müşavirlerimiz bu problemi çözmeye yönelik bir gayret içerisinde oluyorlar. En çok vatandaşımız, bildiğiniz üzere, Almanya'da olduğu için orada eyalet düzeyinde birtakım sorunlar yaşanıyor, birtakım zorluklar çıkarılıyor. Bunları da bir problem olarak ifade ediyoruz, detay istenirse konuşuruz.

Avrupa'da yine Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretiminde yaşanan sorunlara devam edecek olursak, Belçika'nın Flaman bölgesinde 2011 yılından itibaren Türkçe ve Türk kültürü derslerine izin verilmemektedir. Flaman bölgesinde Türk çocuklarının yoğun olduğu 2 okulda yerel makamlarca verilen Türkçe derslerine 2019 yılı itibarıyla son verilmiştir. Hollanda Hükûmeti tarafından 2004 yılından bu yana bu derslere izin verilmemektedir.

Suudi Arabistan'da yaşanan sorunlara da kısaca değinmek isterim: Suudi Arabistan Hükûmeti özellikle Mekke ve Medine'deki okullarımızı tüm girişimlere rağmen 2020 yılı sonunda fiilen kapatmıştır. Dışişleri Bakanlığı Riyad Büyükelçiliği ve Bakanlığımızca okulların tekrar açılması için yoğun bir çalışma yürütmekteyiz. Öğretmenlerimizin kendilerinden, eş ve çocuklarından 2017 yılından itibaren kişi başı vergi alınması uygulamasına geçilmiştir. Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kararıyla 2019 yılından bu yana öğretmenlerimizin kendilerine ait çalışma, ikamet ve zorunlu sigorta giderleri Bakanlığımız tarafından ödenmektedir. Öğretmenlerimizin eş ve çocuklarına 2017 yılından itibaren kişi başı vergi alınması uygulamasında muafiyet sağlanmasına yönelik çalışmalara devam etmekteyiz.

Türkçe ve Türk kültürü dersine yönelik çözüm önerilerine yönelik kısaca şunları ifade etmemiz gerekir: Yurt dışı eğitim faaliyetlerimizin yürütülmesinde ve karşılaşılan problemlerin çözümünde Türkiye'deki eğitim faaliyetlerinde mütakabiliyet çerçevesinde işlem tesis edilmesini elbette doğru buluyoruz. Öğretmen temininde güçlükle çekilen ülkelerde süresiz oturma ve çalışma izni bulunan Türk kökenli eğitim fakültesi mezunu adayların mahallinden görevlendirme usul ve esasları çerçevesinde görevlendirilmesinin bu sorunumuzu önemli bir ölçüde çözeceğini düşünüyoruz. Bunun için de

mahallinden görevlendirme usul ve esasları konusunda çalışmalarımızı son aşamaya getirdik. Bu usul ve esasları ilgili kurumlara, ilgili bakanlıkların görüşlerine sunduk. İnşallah bunu başarabilirsek bu problemimizi yerinden temin ederek, mahallinden temin ederek bir ölçüde çözmüş olacağız. Mahallinden öğretmen görevlendirmesiyle, tabii ki, yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın buldukları ülkenin iş gücüne katılmaları sağlanacak, sosyoekonomik düzeylerinde de artış gerçekleşecektir. Yabancı dil bilgisi, dil yeterlilik belgesi nedeniyle öğretmen temininde güçlük çekmekteyiz.

Yurt dışında bulunan okul ve kurumlarımız hakkında da kısaca bilgi arz edeyim: 14 ülkede 65 okul ve kurumumuz var, bu 14 ülkeyi Avustralya, Azerbaycan, Belçika, Gürcistan, İran, Katar, Kırgızistan, Kuveyt, Moldova, Özbekistan, Romanya, Suudi Arabistan, Tacikistan ve Türkmenistan olarak ifade edebiliriz. Burada gördüğümüz gibi, yurt dışında bulunan okullarımız zaten Türk müfredatını uyguluyorlar. Hem orada daha çok kendi vatandaşlarımızın çocuklarına, bazı ülkelerle de protokol yaparak hem bizim Türk çocuklarına hem de o ülkedeki çocuklarla ortak eğitim verdiğimiz okullarımız da var. Yurt dışında bulunan okul ve kurumlarımızın farklılığına bakacak olursak: Türkiye Türkçesi Eğitim Merkezi 2 adet, 13 Anadolu lisesi, 9 Anadolu imam-hatip lisesi, 2 çok programlı Anadolu lisesi, 7 imam-hatip ortaokulu, 1 kız meslek lisesi, 15 ortaokul, 16 ilkokul olmak üzere Türk müfredatı uygulayan okullarımız bulunuyor. Yurt dışında görev yapan öğretmenlerimiz, 30 ülkede 1.644 öğretmenimiz var. Bundan daha önce de bahsetmiştik ne tür öğretmenler olduklarından, Türkçe ve Türk kültürü öğretmenlerimiz. 38 ülkede 101 okutmanımız var, bu okutmanlarımız da gerçekten bu ülkelerde Türkçe ve Türk kültürünü öğretme gayreti içerisinde. Bunların içerisinde profesörden öğretim görevliliğine kadar farklı arkadaşlarımız var yani akademik düzey açısından.

Biraz da okutmanlarımızın Türkçe eğitim faaliyetlerini biz sık sık gündeme getiriyoruz, gerçekten ilgi görüyor ülkelerde öğretmenlerimizin yaptığı çalışmalar. İşte, bu arada pandemi nedeniyle dünyanın her tarafında olduğu gibi bizde on-line birçok buluşmalar, toplantılar gerçekleştirdik, bunun da gerçekten yararını gördük. EBA aynı şekilde bizim okullarımızda da büyük oranda devreye girdi ve yani başarıyla bu işi de sürdürdük. Tabii, bu Covid-19 sürecinde de birçok çalışma yapıldı gerçekten, bunları da yansıda görüyorsunuz. Birçok on-line toplantı yapıldı Sayın Bakanımızın, Bakan Yardımcımızın da katılımıyla öğretmenlerle toplantılar yapıldı, yöneticilerimizle toplantılar yapıldı. İşte, her yerde olduğu gibi bir iki böyle olağanüstü durumlarımız oldu. Onun için de Sağlık Bakanlığımıza, Dışişleri Bakanlığımıza gerçekten teşekkür ederiz. Özel uçak göndererek öğretmenlerimiz ailelerine kavuşturdular, biz de bunun için bir gayret gösterdik.

Evet, ben şimdilik bu kadar diyeyim. Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Evet, bizler teşekkür ediyoruz öncelikle sunularınız için. Bir de bu sunuları inşallah bizlerle paylaşabilme imkânınız olursa bizlerin de inşallah bu sunuları sayın milletvekillerimize iletebilme imkânınız olacaktır. Ben, tabii burada sayın milletvekillerimize de söz hakkı vermek istiyorum, yöneltmek istedikleri sorular da söz konusu olabilir. Bu çerçevede inşallah ilk söz hakkını Aydın Bey istediler, ben Aydın Bey’e sözü bırakıyorum.

Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Millî Eğitim Bakanlığımızdan gelen arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve özellikle üzerinde durmak istediğim konu bu yabancı dil yeterlilik belgesi. 1.644 öğretmenimiz olduğunu söylediniz, hangi ülkeler istiyor bu dil yeterlilik belgesini?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEK ÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ – Sadece Fransa, B2 düzeyinde.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sadece Fransa istiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEK ÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ – Ama biz diğer ülkeler içerisinde de mümkün olduğu kadar öğretmenlerimizin dil konusunda bir yeterlilik sahibi olmasını kendimiz istiyoruz.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Tabii tabii.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEK ÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ – Çünkü orada öğretmenliği o zaman daha rasyonel şartlar içerisinde yapabiliyor biliyorsunuz.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Şimdi, biraz kendi tarihimden bahsetmek zorundayım. Ben Paris’te çok geniş bir alana hitap ederken Paris Başkonsolosluğu, Başkonsolosluk yaptım, çok sayıda öğretmen arkadaşla teşrikimesaide bulduk. Bu arkadaşların yerel düzeyde kendi sorunlarını halletmekte çok ciddi meselelerle karşılaştığına bizzat tanık oldum.

İkincisi, bizim öğrencilerimizin okul ortamına alışmalarına lisan bilgileri oranında katkıları olabiliyor. Yani çocuğun genel performansına ülkenin dilini biliyorsa daha çok katkıda bulunuyor Türkçe öğretmeni ve o nedenle bizim yaptığımız değerlendirmede Fransızca öğretmenliğinden gelen öğretmenler diğer öğretmenlere nazaran çok başarılı oluyorlardı. Fransa’nın ben kendi egemen kararımı doğru-yanlış diye tartışmak istemiyorum ama her hâlükârda bu dil yeterlilik belgesi bizim çıkarlarımıza uygun.

Tabii doğrudan sizinle ilgili olmayan başka bir soruna atlayacağım. Bu dil yeterlilik belgesine, biraz önce de notlarımızda müteakibliyetten söz ettiniz. Dil yeterlilik belgesi zorunluluğuna tekabülen Galatasaray Üniversitesi devreye sokuldu tarafımızdan. Galatasaray Üniversitesinde yani bir üniversitedeki eğitim dili Fransızca, yasası farklı. Aynı şekilde, Fransa’dan gelen profesörlerden dil yeterlilik belgesi talep edildi, ciddi bir karışıklığa yol açtı bu. Sonuçta, bundan zarar gören bizim çok yüksek puanla Galatasaray Üniversitesine giren öğrencilerimiz, talebelerimiz zarardide oluyorlar.

Şimdi, biraz önce hanımefendi galiba çok güzel söyledi “Yani birtakım sorunları biz müzakereyle çözümlenmeye çalışıyoruz.” dediler. Burada da Fransa’nın kararını savunmak durumunda değilim ama bizim yararımıza olan ve eninde sonunda egemen bir ülkenin almış olduğu egemen bir karara karşı bizim çok başka bir alanda ve kendi öğrencilerimize zarar verecek şekilde karşılık koymamız çok mantıklı gelmiyor, bunun kayda geçmesini rica ediyorum. Bu konuda da Cumhurbaşkanı Yardımcısına bir sual tevcih ettim.

Çok teşekkürler.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sayın Başkan, uygun görürseniz bir ilave yapabilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sayın Vekilim, çok kısa bir bilgi vermek isterim.

Bildiğiniz gibi bu dil yeterliliği konusu siz Başkonsolos olarak görev yaptığınız dönemde de vardı aslında, öğretmenlerin hangi yeterlilikleri haiz olması gerektiği orada genelgelerle düzenleniyordu. Orada tanımlanan şey aslında, öğretmenin hem kendi derdini anlatması bir yandan hem de orada bir çocuk herhangi bir sorunla karşılaştığı zaman ona etkin bir şekilde müdahale edebilecek dil düzeyi ama bunun B2 seviyesinde olduğunu ilk defa 2018 yılında bize söylediler, bir müzakere esnasında. Bizim tabii ki hiçbirimizin... Burada Millî Eğitim Bakanlığı olarak -Başkanım da bunu teyit edecektir, çok defa kendisiyle de görüşmüştük- öğretmenlerimizin tabii ki bulunduğu ülkenin dilini çok iyi bilmeleri bizim için her zaman bir avantaj çünkü dil çift taraflı gelişen bir şey, hem kendi ana diliniz hem bulunduğunuz ülkenin dili. Eğer, ülkeye daha sonra gitmişse vatandaş hem ana dilini iyi öğrenmeli

ki o dili de karşılığında oturtabilisin. Bunu dil bilimci profesörler tabii ki daha iyi sizlere açıklayacaktır. Ama burada özellikle biz boş durmadık, şöyle bir şey yaptık: Bu kararı özellikle bizden bir sürece binaen istedikten sonra Fransız tarafı hemen kurs başlattık orada, Strazburg'da, öğretmenlerimize. Hızlı bir şekilde, özellikle ilk giden ekibe altı ay içerisinde öğretmenlerimize B2 belgeleri aldırдық ve biz ek süre talep ettik altı ay kadar. O ek süreyi kullandık ve şu anda, yanlış bilmiyorsam, ortalama bir rakam söyleyeceğim, 150 öğretmenimizin B2 belgesi ve artı üstü var. Yani bu hakikaten çok önemli bir başarı, bizim için de yurt dışında bu anlamda yapılmış ilk çalışmaydı, bizim için de çok zordu. Kişisel olarak söyleyebilirim ki bütün ağzım, yüzüm uçukladı o süreci yönetmeye çalışırken. Hakikaten zordu çünkü öğretmenlerimizin bir anda dili en üst seviyede öğrenmeleri çok ciddi bir gayretti, ben hepsine gerçekten şükranlarımı sunuyorum bir kere daha. Herkes işi sahiplendi, bizim öğrenmekle, öğretmenlerimizin yetersizliğiyle ilgili asla bir sorunumuz yok, biz sadece bunun geçişi için bir süre talep ettik, bu konuda da onlar maalesef bizim istediğimiz kadar bize süre vermediler ama biz ona rağmen öğretmenlerimize fazlasıyla o belgeleri aldırдық ve tekrar tekrar söylüyorum, bütün öğretmenlerime, bu konuda sürece katkıda bulunan başta büyük elçimiz olmak üzere bütün yurt dışı teşkilatlarımıza çok çok teşekkür ediyorum, asla bırakmadılar ve yüzümüzü yerde bırakmadılar. Ve biz çok küçük kaynaklarla öğretmenlerimizi orada bir an önce o sürece hazırladık.

Diğer ülkelerde de öğretmenlerimiz gittikleri zaman tabii ki sadece Fransa yok, başka ülkelerde de bu tip yeterlilikler bekleniyor ve biz de bunları karşılıyoruz, inşallah yurt dışına gitmek isteyen daha fazla öğretmenimizin dil yeterlilikleri, birden fazla dil yeterlilikleri olur, biz onu çok daha rahat görevlendirebiliriz. Tabii, bu bir gönüllülük meselesi, burada öğretmenlerimizin küresel salgın gibi yani ailelerini kaybettiler, yakınları, kendileri rahatsız oldular ama ona rağmen hiçbir zaman işlerini bırakmadılar ve çocuklarımız için vatandaşlarımız için hizmet etmeye devam ettiler, hep birlikte yaptık bunu, o yüzden o konuda içiniz müsterih olsun.

Diğer konuda da bu tabii ki YÖK'le ilgili konuyu benim görevim alanı dışında sonu siz de zaten söylediniz ama Sayın Genel Müdürüm de sanıyorum mütakabiliyetten kastettiği, her zaman bire bir aynı olmuyor. Siz bu işin uzmanısınız. Yani bizim ülkelerle olan aramızdaki münasebetlerde kazanımlarımız bazen farklı alanları da kapsayabiliyor, ya bazen bu bir okulken bazen daha fazla öğretmen sayısına denk gelebiliyor. Bu karşılıklı müzakerelerde -sizlerin daha iyi yani tereciye tere satmak gibi olmasın-yaptığımız bir şey yani bu sadece B2'nin karşılığı B2'dir algılanmasın, her zaman biz tabii ki ülkemizin menfaatlerini korumak açısından mütakabiliyeti neyse, hangi alandıysa onu almak isteriz. Bunun için sonuna kadar mücadele etmek de bizim görevimiz, orada görev yaptığımız sürece ama tabii ki burada da öğretmenler görev yapıyorlarsa yurt dışından gelen öğretmenler, elbette ülkemizin dilini iyi konuşmaları çünkü Türk çocukları ve Türk velileriyle muhatap oluyorlar, tabii ki beklenecek bir şey, bu da çok doğal bir şey, bunu da karşı makamlara da anlatmak, onlara bu konuda destek olmak da bizim görevimiz. Çünkü biz onlarla bu geçiş sürecinde özellikle onların da imkânlarından faydalanmak, onların da kurslarından öğretmenlerimiz faydalandırmak, öğrencilerimizi faydalandırmak için görüşmelerde bulduk, bazılarında gerçekten destek de aldık. Biz de aynı destekleri vermekten memnuniyet duyarız. Madem Türkçe yılındayız, daha fazla kişiye Türkçe öğretmekten de memnun oluruz her zaman.

Teşekkür ederim

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Teşekkür ederim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Çok özür diliyorum Sayın Başkanım.

Yani bu böyle bir daha suhuletle halledilebilirdi. Biz, şimdi ilköğretimden ortaöğretimden bahsediyoruz. Bunun üniversite düzeyinde karşılık bulması bana kalırsa yanlış bir şey çünkü bizim kendi talebimiz üzerine ve yasayla kabul edilen bir metin üzerinden Galatasaray Üniversitesi kuruldu ve Fransızlarla anlaşıldı. Diğer üniversite, Almanya Üniversitesi veyahut da mutasavver İtalyan

Üniversitesi, Japon Üniversitesi, bunların büyük ölçüde bizim makamlarımıza güvenleri sarsılabilir; o boyut da var ayrıca. Bir daha söylüyorum ilkokul, ortaokul düzeyinde alınan bir tedbire karşı biz üniversite düzeyinde karşılık veriyoruz.

Bir de bir soruyla bitirmek istiyorum: Fransa’da toplam kaç öğretmenimiz var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEKÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YURT DIŞI EĞİTİM VE ÖĞRETİM DAİRE BAŞKANI TUBA KORKMAZ – Şu anda 138 öğretmenimiz var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – 138 efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Peki, 138.

150 öğretmene B2...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Süreç içerisinde gidenler, dönenler, gelenler oldu. Biliyorsunuz, biz de süreç de değişiyor.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) - O zaman yani şu anda Fransa’yla o mesele B2 düzeyinde bir dil sorunu yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN - Şu anda bir sıkıntımız yok efendim, ama bundan sonraki süreçler de tabii her zaman öğretmenlerin talebine bağlı bir şey, kimseyi zorla göndermediğimiz için. Öğretmenlerimiz bu işe ne kadar talip olurlarsa bizim için o kadar avantaj olur, başka çözüm önerileri de bulunabilir belki.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) - Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Diğer vekillerimize de söz hakkı vereceğim ama hızlı bir şekilde Sayın Müdürüm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜKSEK ÖĞRETİM VE YURT DIŞI EĞİTİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET EMRE BİLGİLİ - Biz bundan, bu B2 meselesinden pozitif olarak nasıl yararlanabiliriz, onu değerlendirdik kendi içimizde. Yeni gidecek öğretmenlere, sınava girecek öğretmenlere Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğümüzle iş birliği yaparak Fransız Kültür Merkeziyle de görüşerek indirimli kurslara gitmelerini, B2’yi Türkiye’de almalarını şey yapmaya çalıştık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Yani bir protokolümüz var zaten, onu da Fransızlarla iki yıl önce beraber imzaladık. Dediğim gibi bu imkânlar karşılıklı olarak sunulabilir.

Teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Çok teşekkür ediyorum, Ayşe Hanım bir söz hakkı istiyor.

Ayşe Hanım, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ben öncelikle Sayın Komisyon Başkanımıza, milletvekillerimize ve Komisyona sunum yapan değerli Bakanlık yetkililerine teşekkür ediyorum.

Aslında yani göçü konuşurken, göç sorunları küreselleşmenin de bir sonucu sorunlarının içinde. Bu çok uzun bir tartışma konusu, bunun hepsine detaylı girmeyeceğim. Ama şu var Ziya Gökalp Türk milliyetçiliğini tanımlarken, işte, ırk vesaire üzerine bir tartışma yaparken şöyle diyor: “Atların

ve tohumların ırkları olur. İnsaninsa doğup büyüdüğü medeniyet ve kültürü olur.” Yani biz insanı tanımlarken doğup büyüdüğü, yaşadığı, yeşerdiği -artık bunu açabiliriz- medeniyet ve kültür üzerinden insanı tanımlıyoruz.

Şimdi, bununla birlikte ne kadar uyum, ne kadar asimilasyon? Yani sorun diye konuştuklarımız ya da çözüm önerilerimizin ne kadarı uyuma dâhil, ne kadarı asimilasyon? Tabii, hassas çizgi var arada. Hem geçmiş dönemdeki çalışmalarında ve Parlemantodaki çalışmalarında yurt dışı Türklerle ilgili bizler de zaman zaman heyetler hâlinde gittik, hatta sizinle de çalıştık Sayın Genel Müdürüm o dönemde, çok temaslarımız oldu, araştırmalar oldu bu anlamda yaptığımız ama şunu görmek lazım, belki anlatmak lazım: Hazreti Mevlâna'nın o pergel metaforu aslında yani bir ayağının doğup büyüdüğü medeniyet, kültür ait olduğu ya da ailesinin ait olduğu kültür ama diğer taraftan da dünyayı görmek, yaşadığı ya da içine doğduğu kültürü tanımak. Aslında bu metafor belki de bizim çözüm önerimiz, çözüm odağımız olacak çünkü aksi hâlde ciddi bir öz güven, girişim, aidiyet sorunuyla da karşı karşıya kalıyoruz. Yani göçü konuştuğumuzda bu iç göç içinde geçerli belki, bunu özellikle dış göç için söylüyorum, küçük bir görüşümü bildirmek adına Sayın Başkanım. Ama burada, bu alanda da bir parça çalışmış biri olarak şunu görüyorum: Özellikle yurt dışındaki öğrencilerin performansını. Bu belki Türkiye için de eğitimde bir sorun ama ebeveynlerin eğitim sistemine ve sürece dâhil olmaları noktası son derece önemli bir konu yani çocuğa belki bir şekilde ulaşıyoruz, çocuk eğitim çağında olduğu için -belki hâlâ kalmadı o kadar ama- dil bilmeyen yani bulunduğu ülkenin dilini bilmeyen ebeveyni o eğitim sürecine dâhil etmek, bu önemli bir sorun. Bununla ilgili bir çalışmamız var mı Bakanlık olarak? O ebeveynleri işte Türkiye'deki yaygın eğitim modeli gibi modellerle mi, artık nasıl modellemelerimiz var, sisteme dâhil edebiliyor muyuz, edebildik mi, hiç mi edemedik? Aslında ben de bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Peki, Burcu Hanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Çok teşekkür ediyorum tekrar söz hakkı verdiğiniz için.

Ayşe Keşir Vekilimiz Aile Bütünlüğünün Korunması Araştırma Komisyonu Başkanırken, hatta Mahmut Tanal Vekilimiz de Komisyon üyesiydi, ben de birlikte çalışma fırsatı bulmuştum kendileriyle ve yurt dışına gidip yerinde inceleme yapmıştık hep birlikte; çok da güzel bir çalışmaydı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Mahmut Bey zorlamamıştır ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Efendim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Mahmut Bey zorlamamıştır, işlerinizi kolaylaştırmıştır, eminim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İyi bir takım arkadaşıdır Mahmut Bey.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Sağ olsun, çok müthiş bir katkı sunmuştu her zaman, sağ olsun. Çok da keyifli bir çalışmaydı. Bilmiyorum kendisi de memnun kalmıştır.

O zaman gördüğümüz şey... Aslında orada İsveç ve Danimarka'ya birlikte gitmiştik, aynı zamanda Almanya ve Hollanda'da çalışmalar yapılmıştı. Onun sonucunu da raporlaştırdık o dönemde. En çok gördüğümüz şey aslında velilerin karşılarında bir muhatap bulamamaları sorunuymdu. Sadece büyük elçiliklerin çalışmalarında değil, aynı zamanda eğitim müşaviri bekliyorlardı. Göreve geldikten sonra belki ilk öncelik verdiğim konulardan biri de orada gördüklerimden sonra oraya derhâl 2 eğitim müşaviri görevlendirmek oldu İsveç ve Danimarka'ya. Şu anda Almanya'da ve Hollanda'da zaten temsilciliklerimiz var ve maksimum düzeyde görev yapıyorlar.

Ataşelikleri, müşavirlikleri şunun için özellikle vurguladım: Bizim orada ailelerde en çok bu öğrenilmiş çaresizlik hissiyle mücadele etme ihtiyacımız var. Çünkü hem kendi yaşadıklarından, ilk geldiklerinde o topluma her bakımdan, sosyal açıdan, psikolojik açıdan uyumda zorlanmaları, sonrasında çocuklarını yetiştirirken o çalışma temposunun içinde zorlanmaları ve daha sonrasında çocuklarının hayat planlarıyla ilgili aslında tam olarak ne yapmak istediklerine karar verememeleri çok gözümüze çarpmıştı. Bu amaçla, özellikle, belki sizlerden de aldığım feyzle aile eğitimlerinin çok önemli olduğunu çalışma arkadaşlarımla da her zaman paylaştım.

Biz daha öncesinde –daha önce de çok çalışma yapılmış ama ben göreve başladığım gün itibarıyla söyleyeyim- iki buçuk yıldır ailelerle yüz yüze ortamlarda öğretmenlerimizle, müşavir ataşelerimizle çok düzenli toplantılar yaptık. Bu toplantıların birkaç fonksiyonu var, bir tanesi aslında “Anne baba nasıl olunur?” Yani buna hepimizin ihtiyacı var. Çünkü zaman çok hızlı değişiyor ve bunun etkilerini çok hızlı bir şekilde, özellikle küresel salgın sürecinde yaşadık. Anne babaların, çocuklarını yetiştirirken dikkat etmeleri gereken hususlar, özellikle çocuklarının hayat planlarında, kariyer hedeflerinde ne tür aşamaları geçerken hangi yardımları kimlerden alabilirler? Bu konularda yapılan çalışmalar bizim özellikle en çok anlattığımız, paylaştığımız konular oldu. Zaten bu sebeple, çok düzenli olarak özellikle bütün Avrupa ülkelerinde aile rehberleri hazırlıyoruz, bültenler hazırlıyoruz haftalık olarak. Mesela en son 2 sayımızda siber zorbalık ve akran zorbalığı konusunu inceledik, davranış bozuklukları konusunu inceledik. Çocuklarda en çok görülen konuların... Rehber öğretmenlerimiz de var tabii ki öğretmen kadromuz içinde, onlar bir arada velilerden en çok gelen soruları alıp ona uygun cevapları üretiyorlar. Burada sadece öğretmenlerimizin değil Bakanlığımızın Türkiye’deki çocuklar için hazırlamış olduğu, dünyaya gönderdiğimiz birtakım kaynaklar var, onlardan da faydalanarak bu rehberle düzenleyip ulaştırıyoruz.

Bunun yanı sıra dijital ortamda, çevrim içi ortamlarda veli toplantıları yapıyoruz, tamamen onların bu sorularını yöneltebilmek, karşılayabilmek için. Aynı zamanda, mesela bir örnekte müzakerelerden bahsetmiştik, özellikle Almanya’yla yapmış olduğumuz karma eğitim uzmanları toplantılarımız var, burada bizim hepimizin muhataplarının karşılıkları geliyor ve orada özellikle ailelerin bir kısmının dil de bilmemesinin getirdiği birtakım zorluklar var, onları aktardığımız zaman şöyle bir çözüm yolu geliştirilmiş: Velilere yönelik birlikte, ortak, çift dilli rehberler. Biz bunu Alman eyalet yönetimlerinin ve bütün federal eğitim bakanlarının da desteğiyle ailelere aile bültenleri hazırladık. İşte Türkçe derslerini nasıl alabilirler? Çocuklarının eğitim sorunlarıyla ilgili bir sorun olduğunda kime başvurmaları gerekir? Çocuğunun eğitim hakkıyla ilgili bir sorun olduğunda bunun hakkını nerede arayabilir? Bu tip konularda gerçekten güzel bir bülten hazırlandı ve ortak bir çalışmaydı, Türkçe ve Almanca olarak. Aynı zamanda, bulunduğumuz bütün ülkelerde bu çalışmalarını diğer ülkelerin uzmanları veya yetkililerinin de katılımıyla bu çevrim içi eğitim diplomasisi seminerlerimizin içinde yapıyoruz. Yani öyle ana bir başlık belirledik, bunların hepsini ortalamada ölçebilmek için. Aile eğitimleri, kariyer yönetimleri, rol modellerin tanıtılması, mesleklerin tanıtılması, kariyer imkânlarının anlatılması, Türkiye’de kariyer ve eğitim imkânlarının tanıtılması gibi çok önemli bilgilendirme çalışmaları yapıyoruz.

Bunlar tabii ki başlangıçlar, ilk önce çok moralimiz bozulmuştu “Tam böyle bir şeyleri başlattık, küresel salgında her yer kapandı.” diye ama çevrim içi ortamlar bizim için bir fırsat oldu aslında. Bütün ortamları kullanarak herkese ulaşmaya çalışıyoruz. O yüzden, özellikle başkonsolosluklarımız nezdinde açık masalar var, oraya öğretmenlerimiz yani görevlendirdiğimiz arkadaşlarımız gidip doğrudan ailelerin sorunlarını bizzat yerinde dinliyorlar.

Bu sene iki proje daha başlattık, özellikle bütün temsilcilikler açısından. Bir tanesi “Rehberim Ol Öğretmenim.” Bir veli, çocuğuyla ilgili özel bir sorunu olduğunda bu öğretmenimize başvuruyor ve o öğretmen, o çocuğu, sorunu eğer okul yönetimiyle ilgiliyse okul yönetimini yönlendiriyor veya farklı bir, özel bir psikolojik sorunu varsa yine o konuda rehberlik çalışması yapılacak makamlara yönlendiriyor

veya kendisinin çözebileceği bir sorunsu buna doğrudan kendisi tavsiyelerde bulunabiliyor. Önemli olan, orada yönlendirmeyi doğru yapmak. Bu tip projelerle özellikle bunu yaygınlaştırmayı düşünüyoruz. Bu Rehberim Ol Öğretmemin Projesi tam da inşallah sizlerin bizden talep ettiğiniz şeye karşılık gelecek diye düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Teşekkür ediyorum. Ben aynı zamanda İlave Dersler Projesi'yle vermiş olduğunuz çalışmalarda da vatandaşlarımızı ve ebeveynlerini yönlendirdiğinizi biliyorum. Kaldı ki zaten 3'üncü jenerasyona ait olan vatandaşlarımızın birçoğu o ilgili ülkenin diline Türkçeden daha fazla...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Hâkim...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Vâkıf oldukları için, hâkim oldukları için o sorun gittikçe azalıyor ama Türkçeye olan vukufiyet biraz daha azalmış durumda. Esasında o çalışmalarınızda da önümüzdeki süre içerisindeki çalışmalarınız kıymet arz ediyor.

Sayın Kemalbay'ın bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Vekilim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Büyük bir şevkle ve fedakârlıkla çalışmalar yaptığımızı buradan bile gözlemleyebiliriz. Emeğinize sağlık.

Ben bu Komisyonumuz kurulduğunda da bahsetmişim, şimdi yine bu sunum üzerine de bahsetmek istiyorum. Yani Türkiye dediğimiz zaman Türkiye kültürlerden, kimliklerden, bunların zenginliğinden oluşan çoğulcu bir yapıdır yani Türkiye'de pek çok kültür bir arada yaşıyor ve Türkiye'nin kültürünü ifade etmenin, kültürünü temsil etmenin, Türkiyeli çocukların yurt dışında bu kültürü yaşatmasının ve bu kültürü başka halklarla da kurulan bu ilişkilerde rahatça yaşayabilmesinin, kendisini yaşayabilmesini sağlayabilmek, o özgüveni verebilmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ama bunun böyle tek tipleştirici bir tarzda yani ırkçılığa varan ideolojik bir empoze etme şeklinde olmasının son derece hem çağın dışında olduğunu hem de daraltıcı olduğunu hem de Türkiyeli çocuklara katkınız açısından da sınırlayıcı olduğunu düşünüyorum. Ve bu sunum hep bunu çağırıştırdı bana yani buradaki kültürel çoğulculuğumuzun, kültürel varlıkların tek tipleştirilmesine yönelik bir çalışma gibi yansıdı. Bunun Türkiye halklarını daha iyi yansıtabilecek, Türkiyeli çocukları yansıtabilecek bir boyuta genişlemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda Türkçenin de diğer dillerle eşit bir şekilde yurt dışında hem Türkiyeli çocukların ana dili olarak özellikle... Her ana dile olduğu gibi Türkçeye de saygı duyulması ve onun geliştirilmesinde, kullanılmasında, hayatın bir parçası olmasında verilmesi gereken değer ve önemin, ana dilinde eğitimin yani mutlaka çok önemli olduğunu görüyoruz. Bu nedenle bundan yoksun bırakılmaya karşı bir tutum alınması çok önemli. Bunun için gerekli çabaların Türkiye tarafından gösterilmesi kadar yani kendi içindeki demokrasisini geliştirerek kendi içinde de bir örnek olma durumunun yaşanması önemli yani çifte standartlı olmamak gerekiyor elbette. Eğer biz Türkiye olarak çifte standartlı olmazsak, o zaman yurt dışında da Türkçeyi daha iyi temsil edebileceğimizi düşünüyorum. Ana dile verdiğimiz önemi, ana dilin bir insan hakkı olduğunu, bir hak olduğunu ve bütün ana diller için geçerli olduğunu ifade etmemiz önemlidir diye düşünüyorum.

Türkçenin değerini ortaya koyabilmek için Türkçe edebiyata, Türkçe diğer kültür alanlarına da kıymet vermek yani bu kültür, sanat, edebiyat alanlarının çoğulcu, renkli, katılımcı bir tarzda üretimine önem vermek gerektiğini ve bu anlamda bir çekim merkezi olmasını sağlamak yani sanatta, kültürde, tarihte, edebiyatta ilgi çekici, hem içerideki bu dinamikleri coşturarak hem de dışarıda da bunların takibinin, bunların yarattığı etki alanlarının Türkiyeli yurttaşlara ulaşmasını sağlamak açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Bu açıdan, hani, çok dar, ideolojik, tek tipleştirici uygulamalar yerine daha

perspektifi geniş, daha katılımcı, daha zengin uygulamaların millî eğitimin programlarında daha etkili olabileceğini düşünüyorum. Yine bu mütakabiliyet kavramı yani yarışmacı ya da işte, “Mutlaka karşılığını şöyle vereceğiz.” gibi bir yaklaşımın sorunları çözmeye ne kadar etkili olabileceğini bilmiyorum. Ben hiçbir çocuğun ana dilinden mahrum bırakılmaması gerektiğini düşünüyorum. Şimdi, “‘Fransa’da Türkiyeli çocuklara böyle yapılıyor.’ diye Türkiye’de de Fransalı çocuklara, Fransızlara böyle yapılıyor.” gibi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Türkiye’de Fransız çocuklar...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hayır, öyle değil ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – ...Fransız çocuklar değil efendim, Türk çocuklar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hayır, öyle değil tabii ki, yok.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hiç öyle anlamadılar, biz hiç öyle anlamadık konuyu. Çok egzajere ediyorsunuz Vekilim şu an.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama işte, Ermenilere yapılabilir mi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çok egzajere oldu, öyle anlamadık hiç birimiz konuyu.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şimdi, mütakabiliyet olsun diye, Galatasaray Üniversitesindeki... Biraz önce Aydın Bey’in yaptığı değerlendirme bence önemli. Hani, bu şekilde, ben onu biraz uçlaştırarak söyledim ama yani burada bir katkısı olmayacak bir mütakabiliyetin, buradaki bir üniversitenin işleyişini, oradaki eğitimin kalitesini etkileyecek bir tutum almanın da doğru olmadığını söylemek istiyorum. Yani, bu, daha da farklı boyutlara da taşınabilir tabii ki. O açıdan, tabii ki ben buradaki heyete söylüyorum bunu, bu görüşleri.

Onun dışında, bu, öğretmenden, öğrenciden ve çocuktan vergi alma, bu bana çok şey geldi; bu, herhâlde, mutlaka çözülmesi gereken bir sorun. Biraz daha belki detay o konuda öğrenebilirsek iyi olur, bu konuda ne yapılabilir, bunu aşmak için biz nasıl katkıda bulunabiliriz diye.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Peki, ben teşekkür ediyorum efendim.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, değerli Bakanlık temsilcileri, basın mensupları; hepinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Tabii, Sayın Genel Müdüürümüz bahsetti, Danimarka’yla ilgili. Tam konuyla ilgili, orada biz toplantı yaparken bir ailenin güzel bir talebi vardı. “Biz burada, efendim, erkek çocuklarımızın evleneceği kız çocuklar bulamıyoruz, gelinler bulamıyoruz. Burada erkek çocuklarımızı Türklerle evlendiremiyoruz.” dedi. “Niye? Yani öyle ya, Allah dünyanın her tarafında kadını ve erkeği aşağı yukarı üç beş birbirine eşit yaratıyor. Yani bizim Danimarka’da, burada, yaşayan Türk vatandaşlarımızdan erkekler daha çok dünyaya geliyor, kızlar daha mı az geliyor, nasıl oluyor bu iş?” dedik. Hanımefendi kalktı, dedi ki: “Vallahi, bizim burada kızlarımız okuyor, erkeklerimiz liseyi -Gymnasium’u- bitirdikten sonra okumuyor. Kızlar okuyunca da okumayan erkeği beğenmiyor. Onun için beğenmeyince de bizim erkeklerle evlenmiyor. Biz böyle sıkıntılar yaşıyoruz.” “Şimdi, bu işin çözümü basit, yani siz de erkekleri okutun.” dedik. Öyle ya, yani bu doğanın ilkesi. Böyle bir anımız olmuştur.

Eğitim müşavirliğiyle ilgili, evet, aşağı yukarı her yerde eğitim müşavirliği atanmış görünüyor. Yani, çok özür dilerim Değerli Başkanım, yani ben o dönemdeki tecrübelerimden çıkarıyorum, eğitim müşavirliği adı altında atananların çoğu Emniyet mensubu, eğitimci azınlıkta. Ben öyle biliyorum, bana gelen bilgiler bu şekilde. Yanılıyorsam beni düzeltin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Yani, benim gördüklerim, Mahmut Bey, bırakın siz normal akademik çalışmayı, birçoğu profesör düzeyinde. Bakın, Almanya’daki müşavirlerin hemen hemen kahir ekseriyetinin profesör olduğunu teyit edebilirim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanılabiliriz de yanlış bilgiler de verilmiş olabilir. Yani bu tür kadrolar için ehli anlamında insanlardan ziyade... Tabii, her ülkenin kendisiyle ilgili, güvenliğini sağlama anlamında tabii ki önlemler, tedbirler alması kadar doğal bir şey yok, gayet doğal. Ama ne kadar doğru bilemiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Düzeltilebilir miyim, bu konuyla ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Buyurun, bir cevap hemen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Müşavir ve ataşelerimizin özellikle eğitimci olmalarına çok dikkat ediyoruz ve buldukları ülkenin özelliklerinde hangi ihtiyaçlara karşılık vereceklerse ona özellikle dikkat ediyoruz. Örneğin, bir yerde, daha çok akademik çalışma yapıp oranın bilgisinden istifade etmek gerekiyorsa oraya hakikaten iyi akademik çalışmaları öne çıkarabilecek akademisyenlerimizi gönderiyoruz ya da bir yerde çok okul varsa veya çok öğretmen nüfusumuz varsa orada eğitim yöneticisini mutlaka yöneticilik vasfı daha öne çıkan kişileri gönderiyoruz gibi birtakım kriterlerimiz var. Ama Emniyet mensubu hiç göndermedik, bizim işimiz de değil; biz sadece eğitimle, çocukla, aileyle ilgileniyoruz. Onun dışında işimiz sadece eğitim diplomasisi. Ama eğer arzu ederseniz ben tabii ki size kim profesör, hangi alanlarda çalışıyor, onlarla ilgili çok rahat bilgi verebilirim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Çok teşekkür ediyoruz.

Ben Utku Bey’e söz vermeden önce, önümüzdeki süreçle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığından bize Milletvekilimiz Sayın Ahmet Haluk Koç Bey yerine önümüzdeki süreç içerisinde Utku Bey’in alt Komisyonumuzda bizlerle birlikte çalışacağına dair bir yazı geldi. Biz, tabii, bunu üst Komisyonumuz olan Dışişleri Komisyonumuza da ileticeğiz.

Bir kez daha Utku Bey’e hoş geldiniz diyor, sözü Utku Bey’e tevdi ediyorum.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ziyarete gelen değerli bürokratlar; sizlere de hoş geldiniz diyorum.

Çok önemli bir sunum. Zaman zaman yurt dışına gittiğimizde ya da gelen dostlarımızdan dinlediğimiz belki de en önemli konulardan biri bu konu. Tabii, sunumlarımızı hızlı geçerken dikkat etmeye çalıştım, çok önemliydi. Bir konuyu belki biraz detaylı ele almamız gerekiyor diye düşünüyorum. Aslında, belki açmak lazım, tabii buna zaman ne kadar yeter bilemiyorum ama ya da bu ilk vesilesi olsun. Bazı ülkelerde izin verilmemesi meselesi bence önemlidir ve bunun üzerinde hep birlikte hassasiyetle durmamız lazım. Müzakereler yürütüldüğünü söyledi Sayın Genel Müdür. Bunun aşılması gerekir. Bunun aşılması için belki parlamenter diplomasinin devreye sokulması gerekir ve belki katkıları da olabilir Sayın Başkan, farklı siyasi görüşlerden değerli milletvekillerinin muhataplarımıza bunu anlatmakta bir arada olmasının. Şöyle bir şey: Bir, neden yani gerekçeleri nedir, bunu bizimle paylaşır mısınız? Özellikle Almanya’dan bahsederken vesaire. İkincisi, bizim kendi yakınlarımızdan, dostlarımızdan duyduğumuz, bu izin verilmeme yani bu yasaklar ya da bu engellemeler sonrasında, doğal olarak oradaki hem Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurumları hem de vatandaşlar arayışlara giriyorlar. Bu arayışların sonucunda, sizin sunumlarınızda dikkatimi çekti, bir tanesi de bizim Diyanet

İşlerinin kurumlarının, personelinin kullanılması. Benim de elime bu konuda ulaşan yazılar var. Din işleri ataşeliklerimizden din görevlilerine “Aranızda Türkçe eğitim vermek isteyen var mı?” diye gönderilen yazılar var. Bir ön yargım yok, yani verebilirler ama şöyle bir sonuç olabilir -ki olduğunu da duyuyorum- iki taraflı bir sonuç -yani yurt dışında görev yapmış olan Sayın Büyükelçi de belki katkı sağlayabilir-şöyle bir şey: Bir, aileler okula gönderdikleri kadar rahat gönderemeyebilirler Diyanetin mekânlarına. İkincisi, buradaki eğitimin yani buralarda verilen eğitimin iyi niyetli yapıldığını ve bir zorunluluk nedeniyle ortaya çıktığını tahmin ediyorum, kabul ediyorum ama muhataplarımızın da zaten kafalarındaki var olan şüphelerine yeni şüpheler ekler mi ya da sonuçlar doğurur mu? Yani bunu, böyle, birbirimize bir ön yargıyla bir şey yapmadan yani sorunu nasıl çözebiliriz derken bu soruları gündeme getirmek istiyorum. Yani bu ne kadar doğrudur, yani DİTİB’in bu kadar aktif kullanılması, eğitim ataşelerimizin belki ana aktör olması gereken, konsolosluklarımızın ana mekân olması gereken bir konuda ne kadar doğrudur ne kadar yanlıştır, nereden neşet etmektedir bu ihtiyaç? Ama sonuçları konusunda üzerinde düşünmekte miyiz? Çünkü bu, zaten beraber izlediğimiz ve yine, bence, çözümlesine beraber katkı sunmamız gereken yurt dışındaki Diyanet mensuplarının, özellikle Almanya’da ama Almanya’yla sınırlı değil, diğer ülkelerde de bir nevi sorgulanıyor, soruşturuluyor olması meselesi zaten varken Türkçe eğitimi konusunda, Millî Eğitimin başı çekmesi gereken bir konuda, bence, verdiğiniz rakamlar ilk bakışta çok gibi gözükse de aslında son derece az, son derece yetersiz. Yani 6,5 milyon insanımızdan bahsediyoruz, bunların 2 milyonu çocuktu galiba rakamlarda, eğitiminde bahsettiğimiz bin küsur son derece az.

Sonda bahsettiğiniz, sunumunuzdan anlayabildiğim kadarıyla yerinde bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik şeyi çok önemsiyorum, hayata süratle geçirilmesi lazım. Bunun için bizler gerek alt Komisyonumuz gerek Meclisimiz ne yapabilirsek muhataplarımız, Dışişleri Komisyonumuz belki gerçekten etkili rol üstlenebilir. Bunu süratle hayata geçirmemiz lazım ama bu konuyu, biraz hem neden yasaklı, neden engelleme var, bunun aşılması için neler yapılıyor ve gerek Diyanete bağlı kurumların ve onların, personelin bu ihtiyacın giderilmesi noktasında ne kadar karşılayabileceği, bunun olumlu, olumsuz sonuçları konusunda bizi aydınlatır mısınız?

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Teşekkür ediyorum.

Bu konuyla ilgili cevap vermek isteyen...

Kısa olarak alalım efendim, ondan sonra toplantıyı tamamlayacağız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Tabii ki.

Bu “İzin verilmiyor.” hususunu Türkçe ve Türk kültürü dersleri bağlamında sordunuz değil mi efendim?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii tabii.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Tamam.

Şimdi, bizim Türkçe ve Türk kültürü derslerine resmî rakamlarımızla devam eden öğrenci sayımız, 2017-2018 döneminde 127.250’ydi, 2018-2019’da 129.500 oldu, en son 2020-2021 eğitim öğretim yılında da 132 bin. Bunlarda bazen iniş çıkışlar olabiliyor duruma göre ama kademeli olarak bir artış var şu anda. Burada tabii, özellikle çevrim içi platformları devreye sokmamızın da bir etkisi var. Bazı yerlerde, bildiğiniz gibi, Avrupa’da çok dağınık bir nüfus var, çocukların yerleşim yerleri de dağınık. Mesela, sadece 1 öğretmenimiz deplasmana gidiyor tek bir okulda, tek bir sınıfta 5 çocuğa ders vermek için, ki biz bu ortamlarda bile mümkün olduğunca o çocuklara ulaşmaya çalışıyoruz, 5 öğrenci diye bakmıyoruz. Bu tip öğrencilere çevrim içi ortamlarda daha kolay ulaşmak mümkün, bundan sonra

muhtemelen bu kolay olacak ama bunlar fiziki şartlardan veya nüfus dağılımından kaynaklanan fiziki sorunlar. Ama bir yandan da tabii, mesela, Hollanda'da olduğu gibi Hükûmetin bir kararı olabiliyor veya Almanya'da Saarland eyaletinde, bildiğiniz gibi Mainz bölgesine bağlı, orada bir anda dönem ortasında dersi kestiler, dediler ki: "Biz bundan sonra Türkiye'den öğretmen almayacağız, kendi öğretmenimizi kendimiz atayacağız." Tamam, güzel fakat öğretmen bulamadılar. Yani başvuru açtılar, bizim 17 öğretmenimiz vardı, sadece 5 öğretmen bulabildiler istedikleri nitelikleri haiz. Biz bu durumda ne yaptık? Saarland eyaleti temsilcileriyle görüştük, ben bizzat arkadaşım, Daire Başkanımıyla beraber gittim, görüşmeler yaptık ve orada bizim sivil toplum kuruluşlarımıza ait -bunun içinde sadece Diyanet, DİTİB yok, Atatürkçü Düşünce Derneği de var, farklı dernekler de var, orada sadece Büyükelçilik veya Başkonsolosluğun uygun gördüğü derneklerdir bizim için önemli olan- hangi derneklerin fiziki şartları çocukların orada devam etmelerine uygun görülüyorsa orada öğretmenlerimiz ders vermeye devam ettiler. Yani bunu hem bir geçiş sürecini de sağlamak hem de öğretmenlerimizin orada ders yapmadan bulunmalarını önlemek için yaptık ve bunu tamamen şeffaf bir biçimde anlaşarak sürdürdük. Aynı şeyi Berlin'de de yapıyoruz. Bazı imkân olan yerlerde, bazen mesela Yunus Emreleri kullanabiliyoruz, derslikleri; eyalet senatolarını bilgilendirerek öğretmenlerimizin ders vermelerinde sıkıntı olan yerlerde ders vermeye devam edebiliyoruz. Ama tabii, orada bildiğiniz gibi, eyalet yönetimlerinin her birinin kendine has birtakım özellikleri var; bazı eyaletler "Ben öğretmene bütçe aktarabilirim, bunun maaşımı ben ödeyebilirim." diyor ve sizden öğretmen istemiyor ama bazı yer de "Ben bunun bütçesini kendi bütçeme koymak istemiyorum, sen kendi öğretmenini gönder." diyebiliyor. Özellikle Almanya'da çok farklı saiklere göre hareket ediyorlar, biz de o durumlara uymak durumunda kalıyoruz tabii.

Bir de şunu söylemek lazım: Özellikle 70'li yıllardan beri devam eden, Türkiye kadar bu işi bu kadar uzun süreli, sürekli olarak yapabilen çok fazla ülke yok yani burada bir başarı... Her ne kadar sonuçları itibarıyla zaman içerisinde biraz daha sıkıntılı görünse de bu kadar başarıyla devam ettiren fazla da ülke yok. Biz bunu özellikle Fransa müzakereleri sırasında çok net gördük, gerçekten yok olmuştu bazı ülkelerin verdikleri dersler, biz çok sıkı bir mücadele verdik öğretmenlerimizle, eğitimecilerimizle, başkonsoloslarımızla beraber.

Burada yapılacak şey, tabii ki sizlerin katkısı çok önemli, Meclisin. Sizler de biliyorum, dostluk gruplarıyla, Dışişleri Komisyonu temaslarında bu konuyu gündeme getirirseniz biz, sizleri her zaman bilgi notlarımızla o anlamda -mazur görün- destekleriz. Bunları gündeme getirmeniz hâlinde çok büyük mutluluk duyarız. O yüzden bugün buraya geldiğimizde hakikaten çok heyecanlandım ve mutlu oldum çünkü bizlerin elinin erişemediği yerlere siz çok rahat gidiyorsunuz. Biz şu an seyahat etmekte zorlanıyoruz ama sizler çok rahat, diplomatik pasaportla seyahat edebiliyorsunuz. O yüzden, ben çok ciddi bir katkıda bulunacağımıza inanıyorum çünkü biz de gittiğimiz zaman ülkelerin milletvekilleriyle zaman zaman bir araya geliyoruz, onları etkinliklerimize davet ediyoruz ve bizzat sorunları kendimin anlattığı vekiller de oldu. Nezaket ziyaretleri, bazen Türklerle evlenebiliyorlar, o vesileyle tanıştırıyoruz bir ortamda, anlatıyoruz "Bakın, bizim burada böyle bir sorunumuz var, lütfen siz de bize destek olun." diye. Bire bir, yüz yüze tanıştığımız zaman ve o ön yargıları yıktığımız zaman aslında ilerleme sağlayabiliyoruz. Eğitim müşavir ve ataşeliklerinin gerçekten önemli bir fonksiyonu var, herhangi bir ideoloji, mezhep, herhangi bir sınırmız yok bizim; biz, çocuğa eğitimi gözüyle, pedagojik olarak bakıyoruz, nasıl katkıda bulunabiliriz, ona bakıyoruz. O yüzden, karşı muhataplarımız da bizi o siyasi gündemlerinden çıkıp bizim gibi düşünüp bizim gibi cevap verdikleri zaman da sonuç alabiliyoruz ama ülkelerinin gündemine göre hareket ettikleri ve belli kısıtlılıklar yaşadıkları zaman hakikaten çözmek çok zor, orada belki bizim vatandaşlarımızın da daha çok siyasi olarak belki desteklerine ihtiyaç var veya sizin desteğinize ihtiyacımız var.

Sağ olun efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Çok teşekkür ediyorum Sayın Müdürüm.

Tabii, ben de Almanya’da yetişen birisi olarak ilk Türkçe eğitimimi bu sivil toplum örgütlerinde aldığımı söylemek durumundayım. Bu sivil toplum örgütleri, hangi yelpazede olursa olsun, en sağdan en sol yelpazeye kadar her bir vatandaşımızın tabii çocuklarının Türkiye’yle olan aidiyet bağına devam ettirebilmesi için Türkçe üzerinden bu ilişkiyi sağlayabilmesi anlamında son derece kıymetli. Biraz önce sizler de ifade etmişsiniz zaten, ilgili ülkelerdeki otoritelerin getirmiş oldukları maalesef bazı sıkıntılar da söz konusu; dersleri öğleden sonraya koymaları, bir sınıf açılabilmesi için en az 15-20 ebeveynin imzasının alınmasıyla ilgili olarak getirmiş oldukları bazı engellemeler söz konusu. Almanya’da şu anda bildiğim kadarıyla yaklaşık 1 milyon 0-18 yaş arasında gencimiz var. Bizim TTK öğretmenleriyle birlikte, aynı zamanda mahallî öğretmenlerin atanmasıyla birlikte ulaşabildiğimiz öğrenci sayısı 150 bin civarında yani dolayısıyla, geriye kalan 850 binlik geniş bir kesim var. Bu anlamda STK’lerimize verilmiş olan bu eğitimin hiçbir şekilde zaten TTK derslerine veya diğer derslere de bir engel teşkil etmediğini ifade etmemiz lazım, bunların esasında birbirlerini bütünlendirici bir şekilde oluşabilmesi lazım. Ne kadar daha fazla öğrencimize ulaşabilirsek, onlara Türkiye’mizi ve Türk kültürümüzü ne kadar daha fazla anlatabilirsek o anlamda tabii ki faydalı olacağı inancımı da ifade etmek istiyorum.

Vermiş olduğunuz bilgilerden dolayı çok teşekkür ediyorum. İnşallah sonraki yapacağımız görüşmelerde... Tabii, biraz önce de ifade ettiniz siz, Türkiye’de Alman okullarının varlığından, Sayın Vekilimizin ifade ettiği gibi Fransız okullarının varlığından haberdarız. Aynı şekilde, tabii bizlerin de yurt dışında, bildiğim kadarıyla, okul açmayla ilgili olarak girişimleri söz konusu. Bu çalışmalar herhâlde devam ediyor diye biliyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ BURCU EYİSOY DALKIRAN – Şu an müzakerelerimiz devam ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Tabii, orada okulların açılması, bir nebze olsun, o çocuklarımızın da o okullara devam etmesi anlamında da kıymetli. Özellikle takviye dersleriyle ilgili vermiş olduğunuz çalışmalar konusunda ben bir kez daha Komisyonumuz adına teşekkür etmek istiyorum çünkü orada hakikaten Almancayla birlikte matematik, İngilizce, fizik ve aynı zamanda tabii, Türkçe dersinin verilmesi noktasındaki gayretlerinizi yakinen bilen birisiyim.

Tekrar bu Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum, bugünkü sunularınız için teşekkür ediyorum. Sunularınızı da en kısa zaman içerisinde beklediğimizi ifade ediyorum.

Herhâlde Utku Bey, bir kez daha söz talebiniz mi var efendim? O sözü de alarak tamamlayalım inşallah.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Büyükelçi Sezgin’in de ifade ettiği, Sayın Kemalbay’ın da değindiği bu mütakabiliyet konusunda yani Bakanlığın görüşü bu yönde mi? Yani Galatasaray mütakabiliyet uygulanması... Çünkü dediği gibi, Sayın Sezgin onu çok iyi ifade etti yani orada ilköğretimde bir şey var ve aslına bakarsanız hem kendi evlatlarımızın hem de öğretmenlerimizin çıkarına olan bir şey. Burada ise yine kendi öğrencilerimize ders vermeye gelen üniversite hocalarına bir mütakabiliyet uygulanması hem bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı... Bundan bahsettiniz ama siz buna taraftar mısınız, bunu tavsiye eden siz misiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Yani tahmin ettiğim, orada okulun açılması konusunda bir gayret söz konusu herhâlde.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bunun aşılması noktasında...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA - Burada okul var, aynı şekilde mesela Almanya’nın, bildiğim kadarıyla, Türkiye’de 3 tane okulu var; İzmir, Ankara ve İstanbul’da olmak üzere. Millî Eğitim Bakanlığının da Berlin’de, Frankfurt’ta ve Köln’de de 3 tane Türk okulunun açılması konusunda bir çalışması var diye biliyorum, mütakabiliyeti bu şekilde algılıyorum ben.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
BURCU EYİSOY DALKIRAN – Evet efendim. Bizim amacımız, Sayın Genel Müdürüm özellikle okulların açılmasıyla ilgili süreçlerden bahsetti. Bizim şu anda Almanya ve Fransa’yla yürütmekte olduğumuz ana iki müzakeremiz var, daha öncesi de vardı, ama ben iki yıldır özellikle bu müzakerelere aktif olarak katılıyorum. Fransız ve Alman Hükümetlerinin buradaki okullarının sayılarının karşılığında biz de orada okullar açmak istiyoruz. Almanların 3 okulu var, Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere; Fransa’nın da İstanbul ve Ankara’da 2 okulları var, biz de aynı şekilde Fransa’da açmak istiyoruz ama orada yabancıların okul açmasıyla ilgili mevzuatları bizimkine göre biraz farklı yani “ikame okul” dedikleri bir sistem var, ikame okulun kabul edilmiş var, edilmemiş var, sübvansiyonu olmayana gibi... 13 eyaletin -özellikle Almanya’da- 13’ünde de farklı sübvansiyon sistemlerinin olduğu veya açılış izinlerinin farklı olduğu sistemler var. Bunlarla ilgili “workshop”lar da yaptık Alman meslektaşlarımızla beraber, en uygun çözümü bulmaya çalışıyoruz çünkü her ne kadar anlaşmaya dayalı bir çalışma yapsak da, evet, -mütekabiliyet, başta bahsettiğimiz- aynı bire bir turnusol kâğıdı gibi olmayabiliyor, farklı alanlarda mütekabiliyet de arayabiliyoruz. Bunların hepsi bu müzakereler esnasında ele alınacak, devam ediyor şu an, sadece yüz yüze temas edemediğimiz için iki taraf açısından da dondurduk biraz müzakereyi ama önümüzdeki günlerde başlayacak inşallah. Oralarda müzakere ettiğimiz zaman çözüleceğini düşünüyorum. Daha henüz karar verilmiş, yapılmış veya ortaya konmuş bir şey yok; bunların hepsi birer fikir, birer öneri. Ama yükseköğretimle ilgili kısmı mazur görün, hani bu bizim alanımız değil, o yüzden başka şeylerle ilgili konuşmak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Çok teşekkür ediyorum efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Milli Eğitim Bakanlığının yerine YÖK devreye giriyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ZAFER SIRAKAYA – Toplantımızı ben burada sonuçlandırmış oluyorum.

Bir sonraki toplantımızda görüşmek üzere.

Kapanma Saati: 16.12

